

13 GRUDNIA WEBINARIUM: „SPOŁECZNI OPIEKUNOWIE ZABYTEKÓW – WYZWANIA I KIERUNKI ROZWOJU”

Posted on 1 grudnia 2023

Obecny system społecznej opieki nad zabytkami funkcjonuje na podstawie przepisów Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku. Jednak początki tej instytucji w Polsce sięgają roku 1906, kiedy powstało Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości. Zapraszamy do udziału w dyskusji na temat społecznych opiekunów zabytków, dla której punktem wyjścia będzie raport NID z przeprowadzonego „*Badania liczebności i aktywności społecznych opiekunów zabytków (SOZ) oraz zakresu realizacji zadania własnego starostów powiatowych polegającego na ustanawianiu społecznych opiekunów zabytków*”.

Społeczna opieka nad zabytkami jest jednym z fundamentów systemu ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce. Bez społecznego zaangażowania i dorobku organizacji pozarządowych nie doszłoby do przyjęcia w 1918 r. Dekretu Rady Regencyjnej o opiece nad zabytkami sztuki i kultury ani do szybkiego utworzenia struktur urzędów konserwatorskich, których działalność była nie do przecenienia u progu odzyskania przez Polskę niepodległości. Kamieniem milowym w budowaniu społecznej opieki nad zabytkami było wprowadzenie instytucji społecznych opiekunów zabytków do Ustawy z dnia 15 grudnia 1962 roku o ochronie dóbr kultury. Koordynowanie działań społecznych opiekunów zabytków powierzono Polskiemu Towarzystwu Turystyczno-Krajoznawczemu, które realizowało to zadanie do 2003 roku, kiedy weszła w życie obowiązująca do dziś Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W ciągu ostatnich dwóch dekad obowiązywania Ustawy, grono społecznych opiekunów zabytków, powoływanych przez starostów powiatowych, systematycznie się powiększało. Społeczni opiekunowie zabytków działają na wielu polach, nie tylko ochrony zabytków, ale również edukacji i animowania związanych z nią działań. Ich aktywność jest uzależniona od wielu czynników – związana z wyzwaniami, generująca potrzeby wzmocnienia kompetencji czy zróżnicowania zakresu merytorycznego i obszaru działania.

Dotychczas nie podjęto próby pełnej analizy badawczej tej problematyki uwzględniającej szeroki kontekst. Przeprowadzone w ramach Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2019-2022 pilotażowe *Badanie liczebności i aktywności społecznych opiekunów zabytków (SOZ) oraz zakresu realizacji zadania własnego starostów powiatowych polegającego na ustanawianiu społecznych opiekunów zabytków* jest pierwszą próbą głębszego i szerszego rozpoznania środowiska społecznych opiekunów zabytków w skali całego kraju.

Narodowy Instytut Dziedzictwa zaprasza do udziału w webinarium **Społeczni opiekunowie zabytków – wyzwania i kierunki rozwoju. Dyskusja wokół raportu z badania liczebności i aktywności społecznych opiekunów zabytków.** W jego trakcie głos

zabierze ekspert Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Kierownik Oddziału Terenowego NID w Warszawie – Marcin Dawidowicz oraz autorzy badania – dr Marcin Pierzchała (Fundacja Rozwoju Badań Społecznych) i dr Roksana Ulatowska (Fundacja Rozwoju Badań Społecznych, Uniwersytet Jagielloński).

Webinarium jest adresowane w szczególności do:

- społecznych opiekunów zabytków,
- osób i instytucji zaangażowanych w społeczną opiekę nad zabytkami,
- pracowników instytucji kultury i dziedzictwa,
- studentów i miłośników dziedzictwa.

Kiedy: 13 grudnia 2023 r., godz. 18.00

Czas trwania: 1,5 godziny

Webinarium ma charakter otwarty i bezpłatny, obowiązuje wcześniejsza rejestracja.

Link do rejestracji: [<tutaj>](#)

Do pobrania:

Badanie liczebności i aktywności społecznych opiekunów zabytków (SOZ) oraz zakresu realizacji zadania własnego starostów powiatowych polegającego na ustanawianiu społecznych opiekunów zabytków. Raport końcowy [<tutaj>](#)

Prelegenci:

Marcin Dawidowicz – zabytkoznawca, historyk sztuki. Od 2008 r. zawodowo związany z instytucjami zajmującymi się ochroną zabytków, m.in. w latach 2012-2018 główny specjalista Działu Ekspertyz i Analiz Konserwatorskich Narodowego Instytutu Dziedzictwa, w latach 2018-2022 kierownik Wydziału Rejestru i Dokumentacji Zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie, obecnie kierownik Oddziału Terenowego NID w Warszawie. Autor opracowań specjalistycznych, publikacji z zakresu historii sztuki i ochrony zabytków, m.in. współautor krajowego Raportu o stanie zachowania zabytków nieruchomych (NID 2017). Swoje zainteresowania koncentruje wokół zagadnień związanych z dziedzictwem kulturowym Warszawy, dorobkiem powojennego modernizmu oraz historii organizacji służb ochrony zabytków. W wolnych chwilach miłośnik historii i sztuki Torunia.

dr Roksana Ulatowska - adiunkt w Instytucie Spraw Publicznych na Uniwersytecie Jagiellońskim, członkini Fundacji Rozwoju Badań Społecznych. Jest doświadczoną badaczką społeczną oraz ewaluatorką – realizuje projekty badawcze dla sektora publicznego (samorządów, instytucji publicznych, urzędów centralnych) oraz sektora prywatnego. Jej zainteresowania naukowe obejmują obszar metodologii badań społecznych oraz transformacji cyfrowej w instytucjach szkolnictwa wyższego i przywództwa edukacyjnego. Jest autorką bądź współautorką wielu publikacji naukowych, ekspertyz i raportów badawczych.

dr Marcin Pierzchała – doktor nauk humanistycznych w dyscyplinie socjologia (tytuł uzyskany na Uniwersytecie Łódzkim). Członek Fundacji Rozwoju Badań Społecznych. Autor ponad 30 artykułów naukowych i popularno-naukowych, recenzji opublikowanych w wydawnictwach pokonferencyjnych oraz czasopismach naukowych (m.in. „Journal of Organizational Change Management”, „Energies”, „Studia Migracyjne - Przegląd Polonijny”, „Humanizacja Pracy”). Kierownik/Koordynator, metodolog, badacz jakościowy

oraz ilościowy w zespołach badawczych realizujących projekty badawcze (w tym ewaluacje) dla sektora prywatnego oraz publicznego.
Członek Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego.

WEBINAR
**Społeczni opiekunowie zabytków –
wyzwania i kierunki rozwoju**
Dyskusja wokół raportu z badania liczebności
i aktywności społecznych opiekunów zabytków
13.12.23 godz. 18:00   rejestracja online

● Marcin Dawidowicz   ● dr Marcin Pierzchała   ● dr Roksana Ulatowska

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Narodowy Instytut
Dziedzictwa

60
LAT MNM